

Súd: Okresný súd Kežmarok
Spisová značka: 5C/8/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8420200356
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 08. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Salajová
ECLI: ECLI:SK:OSKK:2021:8420200356.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Kežmarok sudkyňou JUDr. Zuzanou Salajovou v spore žalobcov 1. R., 2. Z., 3. B., 4. R., 5. O., 6. P., títo spoločne bytom A., 7. U., 8. V., 9. O. a 10. I., títo spoločne bytom A. všetci právne zastúpení BANÍK & Partners, s. r. o., advokátskou kanceláriou so sídlom Košická 4984/46, 821 08 Bratislava, IČO: 51 329 972, proti žalovaným 1. M., právne zastúpenému Mgr. Marošom Ježíkom, advokátom so sídlom Murgašova 86/1, 058 01 Poprad, 2. Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s., so sídlom Dostojevského rad 4, 815 74 Bratislava, IČO: 00 151 700, o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy, takto

rozhodol:

I. Žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní zaplatiť žalobcovi v 1. rade sumu 9.000 eur v lehote do 15 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že v rozsahu plnenia jedným zo žalovaných zaniká povinnosť druhého zo žalovaných.

II. Žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní zaplatiť žalobkyni v 2. rade sumu 9.000 eur v lehote do 15 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že v rozsahu plnenia jedným zo žalovaných zaniká povinnosť druhého zo žalovaných.

III. Žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní zaplatiť žalobkyni v 3. rade sumu 4.000 eur v lehote do 15 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že v rozsahu plnenia jedným zo žalovaných zaniká povinnosť druhého zo žalovaných.

IV. Žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní zaplatiť žalobcovi v 4. rade sumu 4.000 eur v lehote do 15 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že v rozsahu plnenia jedným zo žalovaných zaniká povinnosť druhého zo žalovaných.

V. Žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní zaplatiť žalobkyni v 5. rade sumu 2.000 eur v lehote do 15 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že v rozsahu plnenia jedným zo žalovaných zaniká povinnosť druhého zo žalovaných.

VI. Žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní zaplatiť žalobcovi v 6. rade sumu 2.000 eur v lehote do 15 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že v rozsahu plnenia jedným zo žalovaných zaniká povinnosť druhého zo žalovaných.

VII. Žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní zaplatiť žalobkyni v 7. rade sumu 9.000 eur v lehote do 15 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že v rozsahu plnenia jedným zo žalovaných zaniká povinnosť druhého zo žalovaných.

VIII. Žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní zaplatiť žalobkyni v 8. rade sumu 4.000 eur v lehote do 15 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že v rozsahu plnenia jedným zo žalovaných zaniká povinnosť druhého zo žalovaných.

IX. Žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní zaplatiť žalobkyni v 5. rade sumu 4.000 eur v lehote do 15 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že v rozsahu plnenia jedným zo žalovaných zaniká povinnosť druhého zo žalovaných.

X. Žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní zaplatiť žalobkyni v 10. rade sumu 2.000 eur v lehote do 15 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že v rozsahu plnenia jedným zo žalovaných zaniká povinnosť druhého zo žalovaných.

XI. V prevyšujúcej časti nárok žalobcov v 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., a 10. rade zamietajú.

XII. Žalobcovia v 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., a 10. rade majú nárok na náhradu trov konania voči žalovaným v 1. a 2. rade, každý v rozsahu 100 % zo sumy im prisúdenej, ktorú sú tieto žalovaní povinní ich splniť spoločne a nerozdielne s tým, že o výške rozhodne súd po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobcovia v 1. - 10. rade podali dňa 26. 02. 2020 na tunajší súd žalobu, ktorou žiadali, aby súd zaviazal žalovaných v 1. a 2. rade zaplatiť žalobcom v 1. a 2. rade sumu po 20.000 eur, žalobcom v 3., 4., 5. a 6. rade sumu po 10.000 eur, žalobkyni v 7. rade sumu 20.000 eur a žalobcom 8., 9. a 10. rade sumu po 10.000 eur. Zároveň žiadali zaviazat' žalovaných v 1. a 2. rade aj k zaplaceniu trov konania.

2. Podanú žalobu odôvodnili tým, že uvedené sumy žiadajú priznať z titulu náhrady nemajetkovej ujmy, a to z titulu ochrany osobnosti po dopravnej nehode, ku ktorej došlo dňa 22. 02. 2018 v katastri obce Spišské Bystré, okres Poprad, pri ktorej došlo k usmrteniu S. ktorá bola dcérou žalobcov v 1. a 2. rade a sestrou žalobcov v 3. až 6. rade, a tiež došlo k usmrteniu V., ktorá bola dcérou žalobkyne v 7. rade a sestrou žalobcov v 8. až 10. rade. Ďalej uviedol, že dňa 22. 08. 2018 v katastri obce Spišské Bystré došlo k zrážke medzi osobným motorovým vozidlom zn. P. V. ev. č. G., ktoré viedol vodič M. G., žalovaný v 1. rade, a chodkýňami S. O. a V.P., a to tak, že vodič viedol vozidlo po ceste č. III/3075 v smere z Popradu na obec Spišské Bystré, s ktorým v pravotočivej zákrute za odbočkou do osady Pod Lesom pri obchádzaní skupiny chodcov dostal šmyk, prešiel do protismernej časti vozovky a narazil do chodkýň S.j, v dôsledku čoho tieto utrpeli zranenia, následkom ktorých podľahli, a to S. O. dňa 25. 02. 2018 a V.P. dňa 20. 03. 2018. Žalovaný v 1. rade bol rozsudkom Okresného súdu Poprad zo dňa 08. 04. 2019, č. k. 5T/84/2018 - 936, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 23. 10. 2019, č. k. 9To/40/2019 - 962, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 23. 10. 2019, uznaný vinným zo spáchania prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1.ods. 2 písm. a) TZ s poukazom na § 138 písm. h) a prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) TZ, za čo mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 2 rokov, na výkon ktorého bol zaradený do ústavu s minimálnym stupňom stráženia a zároveň mu bol uložený trest zákazu viesť všetky druhy motorových vozidiel na dobu 8 rokov. Žalovaný v 1. rade bol vodičom a prevádzkovateľom motorového vozidla, ktorého prevádzkou ktorého došlo do zásahu osobnostných práv, čím je daná jeho vecná legitímácia v konaní. Žalovaný v 2. rade bol v čase dopravnej nehody poisťiteľom žalovaného v 1. rade v zmysle zák. č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, čím je daná aj pasívna legitímácia poisťovne. Poukázal na judikát Najvyššieho súdu SR č. R 61/2018, kde Najvyšší súd SR jasne a presvedčivo judikoval, že „škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitímovaná.

3. Žalobcovia v súvislosti s právnym odôvodnením žaloby poukázali na ustanovenia §§ 11, 13, 420, 427 Občianskeho zákonníka, § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., § 15 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení (ďalej ZoPZP).

4. Žalobcovia mali za to, že u nich naplnené všetky zákonné predpoklady pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú utrpeli v dôsledku úmrtia im blízkej osoby pri dopravnej nehode, pričom táto udalosť zasiahla do ich osobnostných práv neodstrániteľným a nereparovateľným spôsobom. Došlo k zásahu do osobnostného práva žalobcov tak, že bola narušená celistvosť ich rodiny a bolo zasiahnuté

do ich súkromného a rodinného života, pričom následky sú trvalé a neodstrániteľné, keď ochudobnenie žalobcov v citovej oblasti je nenapraviteľné. Došlo u nich k nesmierne závažnej ujme, spočívajúcej v strate milovaných dcér a sestier, čím sú žalobcovia do budúcnosti ochudobnení o rodinný život a táto ujma spočíva aj v citovej strate, keď smrťou dcér a sestier stratili ich lásku a radosť s nimi prežívanú. Utrpeli aj citovú ujmu spočívajúcu v neprijemných pocitoch, úzkosti, smútku, zúfalstva a šoku zo smrti milovanej osoby. Smrťou nebohých sa im zmenil celý život, pretože s nimi žili v šťastných a spokojných rodinách a tvorili jeden celok, ktorý bol násilne a predčasne z pohľadu ľudského života rozdelený. Požadované finančné plnenie nevnímali ako formu absolútnej satisfakcie, ale ako všeobecné gesto spravodlivosti, úcty k ľudskému životu.

5. Žalovaný v 1. rade vo svojom vyjadrení uviedol, že pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia súd musí prihliadať a vychádzať z dvoch kritérií, a to jednak na závažnosť vzniknutej ujmy, ako aj na okolnosti, za ktorých do práva na ochranu osobnosti došlo. To, že úmrtie blízkej osoby je závažným zásahom do osobnostných práv nielen žalobcov, ale vo všeobecnosti každého človeka, považoval za nespornú skutočnosť. Navrhol vykonať dôkaz, a to oboznámenie sa so závermi znaleckého posudku, ktorý považoval za podstatný dôkaz pre rozhodnutie o priznaní výšky nemajetkovej ujmy, nakoľko neexistuje právna úprava, ktorá by riešila spôsob výpočtu priznávania výšky nemajetkovej ujmy. Ďalej uviedol, že posúdenie výšky nemateriálnej ujmy je závislé od úvahy súdu, pričom súd vo svojom rozhodnutí musí uviesť dôvody, pre ktoré priznaná náhrada nemajetkovej ujmy má konkrétnu výšku.

6. Žalovaný v 2. rade vo svojom písomnom vyjadrení k žalobe uviedol, že doposiaľ neexistuje rozhodnutie Veľkého senátu NS SR, ktorým by bola definitívne ustálená pasívna legitímácia poisťovateľa vo vzťahu k nemajetkovej ujme, vzhľadom k tomu, že slovenská právna úprava dôsledne rozlišuje medzi škodou podľa § 420 OZ a nemajetkovou ujmu podľa § 11 a nasl. OZ. Mal za to, že v prípade neoprávneného zásahu do osobnostných práv majú dotknuté osoby nárok v zmysle § 13 OZ v prvom rade domáhať sa zdržania neoprávnených zásahov, ďalej odstránenia následkov neoprávneného zásahu a poskytnutia primeraného zadosťučinenia. S poukazom na ust. § 11 a § 13 OZ nevyhnutnou podmienkou pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy je, že sa priznanie žiadnej inej formy morálneho zadosťučinenia nezdá s ohľadom na okolnosti prípadu postačujúcimi. Keďže uloženie zadosťučinenia v peniazoch plní satisfakčnú funkciu, je potrebné pociťovanie a prežívanie tejto nemajetkovej ujmy hodnotiť vždy objektívne, prihliadnúc ku konkrétnej situácii, za ktorej k neoprávnenému zásahu došlo, ako i k osobe postihnutej fyzickej osoby, hlavne k jej veku a k jej postaveniu. Určujúcimi parametrami spravodlivého zadosťučinenia je jednak primeranosť, a jednak proporcionalita, t. j. výška peňažnej satisfakcie nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohatenia. Pri určení výšky nemajetkovej ujmy súd musí vychádzať zo zásady primeranosti a riadiť sa určitými kritériami, pričom ako pomocné kritérium je možné použiť ust. §5 a § 6 zák. Č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi. Preto žiadal žalobu v celom rozsahu zamietnuť a uplatnil si právo na náhradu trov konania.

7. Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobcu v 1. rade, výsluchom žalobkyne v 2. rade, výsluchom žalobkyne v 7. rade, výsluchom žalobkyne v 8. rade, výsluchom právneho zástupcu žalobcov, výsluchom právneho zástupcu žalovaného v 1. rade, výsluchom zástupcu v 2. rade a oboznámením sa s listinnými dôkazmi, najmä žalobou, úmrtným listom mal. S. O., úmrtným listom mal. V.P., listom o prehliadke V.P. a štatistické hlásenie o úmrtí, rozsudkom Okresného súdu Poprad č. k. 5T/84/2018 - 936 z 08. 04. 2019, rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 9To/40/2019 - 962 z 23. 10. 2019, rodnými listami mal. S. O. a mal. V.P., rodnými listami mal. žalobcov v 3. až 6. rade, rodným listom žalobkyne v 8. rade, rodnými listami mal. žalobcov v 9. až 10. rade, návrhom právneho zástupcu žalobcov na uzatvorenie mimosúdnej dohody z 31. 10. 2019, návrhom právneho zástupcu žalovaného v 1. rade na uzatvorenie mimosúdnej dohody z 08. 11. 2019, oznámením žalovaného v 2. rade o preukázaní náhrady škody z 23. 11. 2019, odpoveďou na lustráciu žalovaného v 1. rade v registri ZVJS, vyjadrením právneho zástupcu žalovaného v 1. rade k žalobe doručené súdu 22. 05. 2020, stanoviskom žalovaného v 2. rade k žalobe doručené súdu 01. 06. 2020, replikou právneho zástupcu žalobcov doručená súdu 29. 06. 2020, vyjadrením žalovaného v 1. rade doručené súdu 08. 07. 2020, stanoviskom žalovaného v 2. rade doručené súdu 09. 07. 2020, zápisnicou o pojednávaní zo 14. 12. 2020, lekáorskými správami psychiatrickej ambulancie MUDr. Yvety Kubovovej o psychickom stave žalobkyne v 7. rade, znaleckým posudkom č. 068/2018 vypracovaný Ing. Róbertom Rojkom, znalcom z odboru Doprava cestná, lekárske správami psychiatrickej ambulancie MUDr. Beáty Kantorovej o psychickom stave žalobkyne v 2. rade, zápisnica o hlavnom pojednávaní z 08. 04. 2019 konanom na Okresnom súde Poprad, odvolanie Okresnej prokuratúry Poprad z 12. 06. 2019 proti rozsudku OS Poprad, vyjadrením žalovaného v 1. rade

prostredníctvom právneho zástupcu k odvolaniu doručené OS Poprad 04. 07. 2019, záverečnou rečou právneho zástupcu žalobcov a zistil nasledovný skutkový stav.

8. Žalobca v 1. rade vo svojej výpovedi na pojednávaní uviedol, že v deň nehody bol v práci v Bratislave a keď mu telefonicky oznámili, čo sa stalo, ostal paralizovaný, nič nemohol robiť. Hneď večer išiel domov, potom do nemocnice, kde im povedali, že sa majú pripraviť na najhoršie. V tom čase bola S.iačkou 7. ročníka. Chcela pokračovať v štúdiu aj po základnej škole. Chcela mať výučný list. Dcéra S. pomáhala v domácnosti. Navštevovala tanečný krúžok a spev v škole. Po tej tragickej udalosti bol schopný nastúpiť do práce až po viac ako pol roku od nehody. Dovtedy bol celý ten čas bol doma. Po tragickej udalosti sa neliečil u psychiatra, ani nemá zdravotné problémy, no na mieste nehody sa necíti dobre, vyvoláva v ňom strach, avšak musia okolo neho chodiť. Na mieste nehody je malá kaplnka, také pietne miesto, ktoré urobili oni.

9. Žalobkyňa v 2. rade vo svojej výpovedi na pojednávaní uviedla, že až do tragédie žili normálny, taký bezstarostný život, boli šťastní. Dcéra bola prvorozená. Keď dozvedela, že ju zrazilo auto, odpadla. Po nehode šla za ňou do nemocnice, no tam už nebola, keďže ju letecky previezli do Košíc vrtuľníkom. Na druhý deň šli autobusom za ňou do Košíc. Na tretí deň od nehody jej telefonicky oznámili, že dcéra zomrela. Po pohrebe dcéry sa zrútila a vtedy vyhľadala v Poprade psychiatricku MUDr. Kantorovú, ktorá ju nastavila na lieky. V súčasnej dobe si od liečby dala prestávku. Už 5 mesiacov lieky neužíva, schudla, nemôže jesť. S dcérou mala normálny vzťah. Bola na ňu hrdá, že ani raz neprepadla, chcela ísť ďalej do školy, vyučiť sa. Taktiež jej pomáhala so všetkým v domácnosti, riady umývala, pomáhala súrodencom pripravovať veci do školy. Jej záľuby boli tanec a spev. Strata dcéry ju veľmi bolí. Najmladšia dcéra sa stále na ňu pýta. Ona si ju pamätá. Rovnako súrodenci sa stále pýtajú na sestru. So súrodencami B. a R. sa mali radi, chodili spolu do školy. V čase nehody bola v skupinke detí aj B., R. bol ešte v tom čase v škole. V súčasnosti je nezamestnaná, manžel pracuje na dohodu. Okrem psychických problémov sa od nehody lieči aj na problémy s chrbticou.

10. Žalobkyňa v 7. rade vo svojej výpovedi na pojednávaní uviedla, že od nehody sa rozišli s manželom, rozvedení nie sú, no nežijú v spoločnej domácnosti, všetku starostlivosť ostatným deťom zabezpečuje ona. O dopravnej nehode ju informovala dcéra, pričom keď dobehla na miesto nehody, videla už iba nehybné telo dcéry V., ktoré previezli do nemocnice v Martine. Chodievala za ňou pravidelne, no ošetrojúci lekári jej povedali, že nemá žiadnu šancu a po mesiaci od nehody aj zomrela. Zavolali ju, aby sa s ňou prišla rozlúčiť, šla tam, no nezvládla to a utiekla z nemocničnej izby von. Úmrtie dcéry prispelo k rozpadu manželstva, nakoľko manžel začal vo zvýšenej miere požívať alkoholické nápoje, rozišli sa. V súčasnej dobe spolu nekomunikujú. Opustili rodinný dom, ktorý bol v zlom technickom stave a v súčasnej dobe žije aj s deťmi u svojej matky. Lieči sa u psychiatricky MUDr. Kubovovej, aj v súčasnej dobe užíva lieky. Nebohá dcéra bola žiačkou 8. ročníka ZŠ, mala dobré známky, v škole navštevovala krúžky tanca a spevu. Taktiež jej pomáhala v domácnosti. Pokiaľ ide o sumu, ktorú žiadajú, tak na takej sume sa dohodli po porade so svojím právnym zástupcom, rovnako ako žalobcovia v 1. a 2. rade.

11. Žalobkyňa v 8. rade vo svojej výpovedi na pojednávaní uviedla, že aj ona bola na mieste dopravnej nehody, taktiež utrpela zranenia a 4 dni bola v nemocnici a po prepustení nosila na nohe ortézu asi mesiac. Od lekárov sa dozvedela, že so sestrou je zle a že ju previezli do Martina. Keďže videla čo sa stalo, len čo ukončila povinnú školskú dochádzku, odišla radšej k tete do Plzne, kde žije aj v súčasnosti. Na Slovensko sa nechce vrátiť, má tam priateľa, s mamou je však v pravidelnom telefonickom kontakte. S nebohou sestrou V. mali dobrý vzťah. Boli si vekom blízke. Chodili spolu do školy, učili sa spoločne, pomáhali mame aj sebe navzájom. Po nehode si dala prihlášku na cukrárku, no mama ju už do školy nepustila. Rovnako ju mama po nehode nikam nepustila samú, všade chodila s ňou.

12. Svedkyňa A. O. po zákonomnom poučení vo svojej výpovedi uviedla, že je sestrou žalobcu v 1. rade a býva s nimi v spoločnej domácnosti asi 3 roky. Do nehody žili ako šťastná rodina, no od nehody sa všetko zmenilo. Rodičia chodia každý deň na cintorín, žalobca v 1. rade prestal pracovať v Bratislave a pracuje už len tu po blízku. Matka, žalobkyňa v 2. rade sa po nehode zrútila a musela sa liečiť u psychiatra. Mladší súrodenci sa na nebohú pýtajú. Nebohá S. sa prihlásila na tanečný krúžok v škole, no nestihla ho absolvovať. Ako najstaršia zo súrodenčov rodičom najviac pomáhala.

13. Svedkyňa F.P. po zákonomnom poučení vo svojej výpovedi uviedla, že je sestrou žalobkyne v 7. rade. Do tragickej udalosti rodina jej sestry viedla bežný, šťastný život. No od nehody sa všetko zmenilo, rozpadlo

sa manželstvo, z otca nebohej sa po nehode stal alkoholik, ktorý v súčasnej dobe už so žalobkyňou v 7. rade a spoločnými deťmi nežije v spoločnej domácnosti. Matka nebohej spočiatku chodila pravidelne na cintorín, no už nechodievala, lebo jej to nerobí dobre. Po smrti dcéry bola žalobkyňa v 7. rade nútená vyhľadať odbornú pomoc psychiatra, kde sa lieči doposiaľ. Spoločne s mamou pomáhajú žalobkyňi v 7. rade so starostlivosťou o deti a tiež finančne. Žalobkyňa v 7. rade nepracuje, má príjem v sume 150 eur mesačne, poberá nejaký dôchodok. Ďalšia dcéra žalobkyne v 7. rade ukončila základnú školu, no na strednú už nepôjde študovať, pretože sa o ňu žalobkyňa v 7. rade bojí.

14. Právny zástupca žalobcov vo svojej výpovedi na pojednávaní a v záverečnej reči uviedol, že na podanej žalobe titulom náhrady nemajetkovej ujmy trvá a žiadal, aby súd priznal žalobcom primeranú satisfakciu v požadovanej výške a náhradu trov konania. Ďalej uviedol, že v danom spore boli pre vznik občianskoprávnej sankcie za nemajetkovú ujmu kumulatívne splnené podmienky, a to existencia zásahu objektívne spôsobilého vyvolať ohrozenie alebo narušenie osobnostných práv, zásah musí byť neoprávnený a musí byť v príčinnej súvislosti so vzniknutou ujmu. V danom prípade konanie žalovaného v 1. rade možno označiť za zásah objektívne spôsobilý vyvolať ohrozenie alebo narušenie osobnostných práv, a to konkrétne práva na súkromie a rodinný život. Tento zásah mal protiprávny charakter, nakoľko žalovaný bol právoplatne uznaný vinný a odsúdený, pričom v konaní neboli preukázané žiadne okolnosti vylučujúce neoprávnenosť zásahu. Spôsobenie smrti človeka je tak závažný zásah do jeho práva na ochranu morálnej integrity, ktorý je nenapraviteľný a nezvratný, že morálne zadosťučinenie žalobcom je nepostačujúce. Pokiaľ ide o intenzitu vzťahu nebohých so žalobcami, tak nebohá S. O., bola dcérou žalobcov v 1. a 2. rade a sestrou žalobcov v 3. až 6. rade, ktorí jej stratu vnímajú veľmi bolestivo, keďže do jej smrti tvorili šťastnú rodinu, trávili voľný čas, podporovali sa, pričom jej smrťou sa všetko zmenilo a žalobcovia prežívajú psychickú bolesť a životné nešťastie. V prípade žalobkyne v 7. rade, smrťou V.P. tragická nehoda viedla čiastočne aj k rozpadu manželstva. Žalobkyne v 2. a 7. rade boli nútené vyhľadať odbornú psychiatrickú liečbu. Mal za to, že preukázali pevné citové väzby v rodine, harmonický a blízky vzťah všetkých jej členov. Pokiaľ ide o ospravedlnenie, tak formálne ospravedlnenie žalovaného v 1. rade učené v trestnom konaní žalobcovia neprijali. V civilnom konaní sa žiadneho pojednávania nezúčastnil. Trest odňatia slobody v trvaní 2 rokov, ktorý bol uložený žalovanému v 1. rade žalobcovia nevnímajú ako zadosťučinenie. Pokiaľ ide o nejakú spoluzodpovednosť, tak podľa znaleckého posudku vypracovaného znalcom z odboru dopravy v trestnom konaní, tak je skonštatované, že maloletí chodci sa v čase nehodového deja pohybovali po ceste správne, teda nebohé nenesú žiadnu mieru spoluviny. Zároveň znalec skonštatoval technickú príčinu nehody výlučne na strane žalovaného v 1. rade. Poukázal na viaceré rozhodnutia všeobecných súdov a Ústavného súdu SR podľa ktorých je nemajetková ujmy krytá zákonným povinným poistením motorového vozidla a tiež na rozsudky ohľadom priznávaných súm titulom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Pokiaľ ide o skutočnosť, že žalobkyňa v 7. rade sa po nehode stala poberateľkou invalidného dôchodku, tak je potrebné uviesť, že tento jej však sociálnou poisťovňou nebol priznaný v príčinnej súvislosti s tragickou nehodou. S odkazom na túto skutočnosť, preto nebol súdu predložený žiaden listinný dôkaz o priznanej invalidite.

15. Právny zástupca žalovaného v 1. rade vo svojej výpovedi na pojednávaní uviedol, že žalovaný v 1. rade v konaní nepoprel to, že sa dopustil protiprávneho konania, za ktoré bol, ale právoplatne uznaný vinným a uložený trest vykonáva. Žalovaný v 1. rade svoje konanie aj v trestnom konaní oľutoval, vyčítal si čo spôsobil. Sám bol liečený na psychiatrii. V súčasnej dobe si vykonáva uložený trest. Pokiaľ si žalobcovia uplatnili nemajetkovú ujmu v zmysle svojich osobnostných práv z dôvodu úmrtia blízkej osoby, je následok úmrtia iba jeden z predpokladov, kedy súd môže priznať nemajetkovú ujmu. Ďalším predpokladom je preukázanie, aký dosah tento neodstrániteľný následok mal na život žalobcov. Dôkazné bremeno v tomto konaní znášajú žalobcovia, a to bez ohľadu na ich rozumové alebo sociálne pomery a postavenie. V konaní žalobcovia preukazujú výšku požadovanej nemajetkovej ujmy z hľadiska následkov neodstrániteľného zásahu, iba svojou výpoveďou, čo podľa žalovaného v 1. rade nepostačuje na to, aby súd priznal žalobcom nárok uplatnený v žalobe. Pokiaľ ide o výpoveď svedkyne A. O., túto považoval za nedôveryhodnú, pretože obsah výpovede je v hrubom rozpore s vyjadreniami samotnej žalobkyne v 2. rade. Poukázal na to, že v zmysle rozhodnutí všeobecných súdov SR priznaná výška nemajetkovej ujmy na mal. deti vo vzťahu k rodičom tak, ako to bolo publikované v Bulletinu SAK, je v rozsahu od 7 500 eur do 15 000 eur pre každého z rodičov (článok JUDr. Róbert Šorl). Poukázal tiež na svoje písomné vyjadrenia produkované v konaní a vzhľadom na vyššie uvedené žiadal žalobu zamietnuť, nakoľko žalobcovia nepreukázali svoj nárok. Uplatnil náhradu trov konania.

16. Zástupca žalovaného vo svojej výpovedi na pojednávaní nepoprel citovú ujmu rodičov a maloletých detí, čo však neznamená, že dôsledky tejto ujmy je možné nahradiť ekvivalentom peňazí. Tak, ako to bolo prezentované aj na predchádzajúcom pojednávaní, žalobcovia - rodičia, nevedeli zdôvodniť svoj uplatnený nárok, na otázku, prečo si uplatňujú takú sumu, akú si uplatňujú, bola ich odpoveď - dohodli sme sa s advokátom. Žalovaný naopak poukázal na zákon č. 215/2006 Z. z., z ktorého sú zrejmé zákonné nároky na náhradu škody v prípade, ak dôjde k úmyselnému trestnému činu, čo nebol tento prípad. Ďalší činiteľ, ktorý nie je naplnený, je proporcionalita nároku. Majetkové pomery žalobcov sú zrejmé, a je zrejmé, že k navrhovaným sumám by žalobcovia svojim spôsobom života nikdy neprišli, preto tento nárok a požadovaná suma predstavuje akúsi snahu zneužiť systém nemajetkovej ujmy na úkor druhého účastníka konania, na úkor žalovaného. Pokiaľ ide o nároky pozostalých súrodencov, tak je potrebné poukázať na skutočnosť, že sa jednalo o maloletých súrodencov, u ktorých vôľové a rozpoznávacie schopnosti neboli natoľko vyvinuté, aby si uvedomili závažnosť situácie, ktorou bola strata sestry, preto opäť uplatnené nároky vnímal ako snahu obohatiť sa na nešťastí. Rovnako aj sestra nebohej, ktorá už bola dospelá a ktorá už žije s priateľom v Čechách vo svojej výpovedi poukázala na to, ako ju strata sestry bolí, no bez ďalšej ujmy dokázala v krátkej dobe nadviazať nové vzťahy, čo svedčí o jej schopnosti rýchlo sa adaptovať na novo vzniknuté životné situácie a ísť ďalej. V konaní nebol predložený žiaden dôkaz, z ktorého by bolo zrejmé, že by súrodenci nebohých dievčat utrpeli psychickú ujmu. Zároveň mal za to, že v konaní bolo preukázané, že práve v dôsledku úmrtia dcéry bol žalobkyni v 7. rade priznaný invalidný dôchodok, a teda je tu zrejmé, že finančný ekvivalent žalobkyni bol poskytnutý za traumu, ktorú utrpela v dôsledku straty dcéry. Preto žiadal žalobu v celom rozsahu zamietnuť. Uplatnil si náhradu trov konania.

17. Podľa rozsudku Okresného súdu Poprad zo dňa 08. 04. 2019, č. k. 5T/84/2018-936 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 23. 10. 2019, č. k. 9To/40/2019-962, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 23. 10. 2019, uznaný vinným zo spáchania prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1.ods. 2 písm. a) TZ s poukazom na § 138 písm. h) a prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) TZ, za čo mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 2 rokov, na výkon ktorého bol zaradený do ústavu s minimálnym stupňom stráženia a zároveň mu bol uložený trest zákazu viesť všetky druhy motorových vozidiel na dobu 8 rokov.

18. Podľa znaleckého posudku vypracovaného v trestnom konaní znalcom z oboru doprava cestná, Ing. Róbertom Rojkom, časti III Záver, otázka č. 3 kde mal znalec posúdiť techniku chôdze chodcov, tak uviedol, že možno konštatovať, že maloletí chodci sa pohybovali po ceste v čase nehodového deja správne. V otázke č. 7, kde mal znalec určiť príčinu dopravnej nehody, prípadne vplyv zisteného technického stavu vozidla P. V. B. na vznik nehody, znalec uviedol, že technickou príčinou predmetnej dopravnej nehody mohla byť

- nevenovanie sa plne vedeniu vozidla a sledovaniu situácie v cestnej premávke zo strany žalovaného v 1. rade,
- technika jazdy vodiča vo vzťahu k stavu a povahe vozovky,
- nie je vylúčené, že by vozidlo sa dostalo na okamih kolesami na ľavej strane mimo asfaltový povrch cesty, kde mohol vodič v snahe dostať sa čo najskôr na cestu späť náhle stočiť vozidlo doprava.

Ktorá z týchto 3 skutočností bola na príčine dopravnej nehody, nie je technicky možné určiť

19. Podľa predložených lekárskeho správ sa Z. O., žalobkyňa v 2. rade liečila u psychiatricky MUDr. Beáty Kantorovej (depresívna reaktívna porucha po tragickej smrti dcéry). Žalobkyňa v 7. rade U.P. sa lieči u psychiatricky MUDr. Yvety Kubovovej na depresívnu poruchu s neurolabilitou, nevyrovnaná so smrťou dcéry.

20. Podľa zápisnice o hlavnom pojednávaní konanom dňa 08. 04. 2019 v trestnej veci vedenej na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 5T/84/2018, obžalovaný M. G. vo svojej záverečnej reči oľutoval svoje konanie, pri ktorom usmrtil dve deti, pričom uviedol, že radšej mohol zomrieť on. Zároveň poprosil rodičov obetí o odpustenie.

21. Podľa článku 19 ods.2 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Podľa čl. 1 ods. 2 Ústavy SR, Slovenská republika uznáva a dodržiava všeobecné pravidla medzinárodného práva, medzinárodné zmluvy, ktorými je viazaná a svoje ďalšie medzinárodné záväzky.

Podľa čl. 7 ods. 5 Ústavy SR medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách majú prednosť pred zákonmi.

Podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

22. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa ods. 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby, alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka výšku náhrady podľa ods. 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

23. Podľa § 4 ods. 1, ods. 2 písm. a) Zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov, poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poisťovnej zmluve. Poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení.

Podľa § 15 ods. 1, ods. 2 Zákona č. 381/2001 Z. z., náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať. Na premlčanie nároku na náhradu škody proti poisťovateľovi platí rovnaká úprava ako na premlčanie nároku proti osobe, ktorá škodu spôsobila.

24. Podľa § 420 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti. Škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávných predpisov nie je tým dotknutá.

Podľa § 427 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky. Rovnako zodpovedá aj iný prevádzateľ motorového vozidla, motorového plavidla, ako aj prevádzateľ lietadla.

25. Súčasťou práva na súkromie je právo na rodinný život. Už Európsky súd pre ľudské práva v rozsudku z 21. 06. 1988 vo veci Berrhab proti Holandsku konštatoval: „Z pojmu rodina, na ktorom je založený článok 8, vyplýva, že dieťa narodené z takéhoto zväzku je ipso iure súčasťou tohto vzťahu. Z tohto dôvodu existuje od momentu narodenia dieťaťa už vzhľadom na samotnú existenciu tejto skutočnosti medzi dieťaťom a jeho rodičmi zväzok rovnajúci sa „rodinnému životu“, dokonca aj vtedy, keď už rodičia neskôr spolu nežijú“. Podstatou rodinného života je oprávnenie fyzickej osoby utvárať, udržiavať a rozvíjať vzťahy medzi členmi rodiny založené na silných citových väzbách.

26. Podľa ustálenej judikatúry, zavinenie dopravnej nehody, pri ktorej zahynul blízky príbuzný je neoprávneným /protiprávnym/ zásahom do osobnostných práv chránených ustanovením § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka a to konkrétne do práva na súkromie, ktorého súčasťou je aj rodinný život, ktorý zahŕňa najmä právo fyzickej osoby vytvárať, udržiavať a rozvíjať vzájomné vzťahy a v ich rámci uplatňovať vlastnú osobnosť.

27. Obaja žalovaní žiadali žalobu v celom rozsahu zamietnuť, žalovaný v 1. rade z dôvodu, že žalobcovia neunesli dôkazné bremeno a žalovaný v 2. rade vo svojom vyjadrení poukázal okrem iného aj na nedostatok pasívnej legitímácie v spore, nakoľko doposiaľ neexistuje rozhodnutie Veľkého senátu NS SR, ktorým by bola definitívne ustálená pasívna legitímácia poisťovateľa vo vzťahu k nemajetkovej ujme. Taktiež mal za to, že nebol naplnený princíp proporcionality a nárok žalobcov považoval za neopodstatnený.

28. Žalobcovia sa domáhali voči žalovaným náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá im bola spôsobená ako pozostalým po nebohej S. O., ktorá bola dcérou žalobcov v 1. rade 2. rade a sestrou žalobcov v 3., 4., 5., a 6. rade, a po nebohej V.P., ktorá bola dcérou žalobkyne v 7. rade a zároveň bola sestrou žalobcov v 8., 9. a 10. rade, teda usmrtením osoby im blízkej pri dopravnej nehode dňa 22. 02. 2018, ktorá bola spôsobená podľa výsledkov trestného konania žalovaným v 1. rade.

29. Podľa § 193 Civilného sporového poriadku súd je viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnuteľný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti.

30. Súd je teda viazaný rozhodnutím o vine vydanom tu v trestnom konaní sp. zn 5T/84/2018, teda o tom že skutok, ktorý je prečinom usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) TZ s poukazom na § 138 písm. h) a prečinom ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) TZ, a ktorý mal za následok smrť mal. S. O. a mal. V.P. sa stal a spáchal ho žalovaný v 1. rade, za čo mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 2 rokov, na výkon ktorého bol zaradený do ústavu s minimálnym stupňom stráženia a zároveň mu bol uložený trest zákazu viesť všetky druhy motorových vozidiel na dobu 8 rokov.

31. Súdna prax je už ustálená a jednotná pri posudzovaní nárokov na náhradu nemajetkovej ujmy pozostalým po obeti dopravnej nehody a dospela k záveru, že ide o zásah do osobnostných práv pozostalých a že iba satisfakcia vo forme odsúdenia v trestnom konaní nie vždy je postačujúca na zmiernenie následkov v dôsledku úmrtia obete dopravnej nehody.

32. U žalobcov došlo v dôsledku dopravnej nehody k úmrtiu im najbližším osôb, a to dcér a sestier, a tým k zásahu do ich súkromného a rodinného života. Následky sú trvalé a neodstrániteľné. Bola narušená celistvosť rodiny, žalobcovia v 1., 2. a 7. rade náhle prišli o dcéry a žalobcovia v 3., 4., 5., 6., 8., 9., 10. rade náhle prišli o sestry. Následky sú nezvratné, strata jedného člena rodiny v každej z poškodených rodín je objektívne neodčiniteľnou ujmovou, ktorá postihuje všetkých členov rodiny, najviac ale tých najbližších, ktorí si následky v dôsledku traumy tým spôsobenej, ochudobnenia v citovom živote, strate zázemia, pocitu domova nesú so sebou po celý svoj život. Z trestného rozsudku tu pritom vyplýva, že nebohým, S. O. a V.P. nemožno pričítať absolútne žiadne spoluzavinenie na predmetnom následku. Podľa znaleckého posudku vykonaného v trestnom konaní sa maloletí, vrátane nebohých sa pohybovali po ceste v čase nehodového deja správne, a to po ľavom okraji cesty z ich pohľadu. V úseku cesty, ktorým sa v trom čase pohybovali sa nenachádzala krajnica ani chodník (pozri čl. 157 súdneho spisu).

33. Súd má za to, že v prípade oboch žalovaných je daná pasívna vecná legitímácia v spore a že žalobcovia boli oprávnení podať žalobu voči obom súčasne. Uvedený záver vyplýva tak z platnej právnej úpravy, ako aj z bohatej judikatúry, ktorá už aktuálne na vnútroštátnej úrovni prostredníctvom najvyšších vnútroštátnych súdnych autorít (Najvyšší súd SR a Ústavný súd SR) jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností všetky otázky, týkajúce sa základu daného nároku, ktoré tu žalovaní robili spornými vyriešila a uzavrela, a to tak, že súd nemá najmenšie pochybnosti o práve žalobcov uplatniť dané nároky voči obom žalovaným.

34. Vychádzajúc z § 11, § 13, § 427 až § 431 a § 853 Občianskeho zákonníka, ako aj § 1, § 4 ods.1 a 2 a § 15 ods.1 zákona č. 381/2001 Z. z. súd má za to, že obaja žalovaní sú vecne pasívne legitímovaní. V prípade škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla poškodený si môže vybrať, či nárok na náhradu škody uplatní voči prevádzkovateľovi vozidla, alebo voči poisťovateľovi alebo voči obom súčasne. Žalobcovia majú právo na náhradu nemajetkovej ujmy proti žalovanému v 1. aj 2. rade, hoci plnenie môžu dostať len raz. Preto súd vo výroku určil, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého. Ustanovenie § 15 ods.1 zákona č.381/2001 Z. z. o PZP podľa ktorého poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi

nevylučuje, aby súčasne bol daný nárok uplatnený proti pôvodcovi zásahu, resp. proti prevádzkovateľovi dopravného prostriedku.

35. Pokiaľ ide o pasívnu legitimáciu žalovaného v 2. rade, v tejto súvislosti treba poukázať predovšetkým na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie vo veci Haasová C-22/12 z 24. 10. 2013. Súdny dvor v ňom uviedol, že smernicu EÚ je potrebné „vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej“. (Len pre úplnosť, následne v tejto veci Krajský súd v Prešove rozhodol takým spôsobom pod sp. zn. 21Co/60/2015).

36. Poisťovne, sa ale aj v nasledujúcich rokoch v súdnych sporoch naďalej bránili povinnosti nahrádzať nemajetkovú ujmu z povinného zmluvného poistenia a robia tak dodnes, čo je podľa mňa jednoznačne v rozpore s Čl. 5 CSP ako zneužitie, svojvoľné a bezúspešné uplatňovanie či bránenie práva, ktoré musí súd odmietnuť a sankcionovať. Tvrdili, že v súlade s rozhodnutím vo veci Haasová slovenská vnútroštátna právna úprava rozlišuje medzi škodou a ujmu. Podľa názoru poisťovní by mala byť z povinného zmluvného poistenia hrazená len škoda spôsobená pri dopravnej nehode motorovým vozidlom, pričom ujma nie je súčasťou poistenia. Takáto argumentácia je už ale prekonaná, čiže aj tie rozhodnutia súdov z tohto obdobia, na ktoré poukazuje žalovaný sú už dávno prekonané, hlavne z dôvodu vstupu Slovenskej republiky do Európskej únie, čo bolo zásadným prelomom v procese kontinuálneho vývoja právneho poriadku i jeho interpretácie, pretože okrem vnútroštátneho zákonodarcu (ktorý vytvoril koncept materiálneho poňatia škody v čase, keď integráciu do Európskej únie nebolo možné ani len predpokladať), je doň oprávnený svoju vôľu presadzovať aj únijný normotvorca. Pre aplikačnú prax vnútroštátnych orgánov verejnej moci s právomocou rozhodovať v individuálnych prípadoch to znamená, že stabilita právnych vzťahov a právna istota dôvodne vyžadujú hoci aj zotrvať na právnych konceptoch vyvinutých pred vstupom do Európskej únie, ale ak ide o sféru regulácie úijným normotvorcom, je potrebné túto konfrontovať s regulačnými predstavami vnútroštátneho zákonodarcu a v prípade zistenia odchýlky vyvinúť maximálnu snahu o uprednostnenie cieľa stelesneného v právne záväzných aktoch Európskej únie. Práve smernice ako typová kategória predpisov sekundárneho práva sú (na rozdiel od nariadení) typické absenciou priamej uplatniteľnosti voči fyzickým osobám a právnickým osobám v jednotlivých členských štátoch. Podľa čl. 288 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie je smernica záväzná pre každý členský štát, ktorému je určená, a to vzhľadom na výsledok, ktorý sa má dosiahnuť, pričom sa voľba foriem a metód ponecháva vnútroštátnym orgánom. Citované ustanovenie primárneho práva Európskej únie vysiela zrozumiteľné posolstvo vnútroštátnym orgánom členských štátov zaväzujúc ich na taký výkon ich vrchnostenských kompetencií, ktorý zabezpečí dosiahnutie výsledku očakávaného smernicou. Inými slovami, ide tu o povinnosť naplniť vôľu úijného tvorca smernice vnútroštátnymi právnymi prostriedkami. Štandardným prostriedkom dosahovania cieľa stanoveného smernicou je síce zmena právnej úpravy, ku ktorej pristúpi vnútroštátny zákonodarca, avšak pre prípad, že túto svoju povinnosť nesplní, vyvinula rozhodovacia prax Súdneho dvora teóriu priameho účinku smerníc a nepriameho účinku smerníc.

37. Pre posudzovaný prípad priamy účinok dotknutých smerníc zrejme neprichádza do úvahy a možno tak uvažovať len o nepriamom účinku smerníc, ktorý zakladá rozhodnutie Súdneho dvora vo veci Marleasing SA (C-106/89) s odvolaním sa na prejudikatúru vo veci Von Colson a Kamann (C-14/83). Podľa tohto rozhodnutia pri aplikácii vnútroštátneho práva bez ohľadu na to, či aplikované ustanovenia boli schválené pred alebo po smernici, vnútroštátny súd povolaný na výklad vnútroštátneho práva je povinný interpretovať ho, nakoľko je to možné vo svetle dikcie (textu) a účelu smernice, aby sa dosiahol výsledok sledovaný smernicou, a tým zabezpečil súlad s tretím odsekom čl. 189 Zmluvy o založení Európskeho hospodárskeho spoločenstva (čl. 288 ods. 3 zmluvy o fungovaní EÚ). Nepriamy účinok smerníc Súdny dvor ešte konkrétnejšie objasnil vo veci Pfeiffer a ďalší (C-397/01 až 403/01). Tu zdôraznil, že požiadavka výkladu vnútroštátneho práva v súlade s právom Únie sa síce v prvom rade týka vnútroštátnych ustanovení prijatých na prebratie smernice, neobmedzuje sa však iba na výklad týchto ustanovení, ale vyžaduje, aby vnútroštátny súd vzal do úvahy vnútroštátne právo ako celok a posúdil, do akej miery ho možno použiť spôsobom, ktorý nevedie k výsledku, ktorý odporuje smernici (bod 115). Ak vnútroštátne právo umožňuje za určitých okolností s použitím vlastných výkladových metód vyložiť ustanovenie vnútroštátneho právneho predpisu tak, že bude možné vyhnúť sa rozporu s inou normou vnútroštátneho práva alebo obmedziť oblasť pôsobnosti tohto ustanovenia na dosiahnutie tohto účelu

a použiť ho len do tej miery, aby bolo súladné s danou normou, tak je vnútroštátny súd povinný použiť rovnaké metódy, aby sa dosiahol cieľ stanovený smernicou (bod 116).

Hoci Slovenská republika v konaní C-22/12 pre Súdny dvorom potvrdila úmysel nezahrnúť do slovenského vnútroštátneho právneho poriadku nemajetkovú ujmu do kategórie škody používanej v zákone o povinnom zmluvnom poistení, Súdny dvor v uvedenom rozsudku ale zaujal jednoznačný názor, podľa ktorého „článok 3 ods. 1 smernice Rady 72/166/EHS z 24. 04. 1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, článok 1 ods. 1 a 2 druhej smernice Rady 84/5/EHS z 30. 12. 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11. mája 2005, a článok 1 prvý odsek tretej smernice Rady 90/232/EHS z 14. 05. 1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej.“ Ak teda slovenský zákonodarca do zákonného pojmu „škoda“ použitého v zákone o povinnom zmluvnom poistení, a teda do rozsahu poistenia zodpovednosti za škodu v zmysle uvedeného zákona nezahrnul aj nemajetkovú ujmu a jej poistné krytie, dostáva sa vzhľadom na záväzný výklad zodpovedajúcich smerníc (v súčasnosti už len konsolidovaná smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti) do rozporu so zámerom tvorcu únijnej právnej regulácie identifikovaným Súdny dvorom.

38. Treba zdôrazniť, (aj s odvolaním sa na judikatúru Súdneho dvora), že vnútroštátne ustanovenia, ktoré upravujú náhradu škody pri dopravných nehodách spôsobených prevádzkou motorových vozidiel, nemôžu odňať smernici jej potrebný účinok (rozsudok z 30. 6. 2005 vo veci Candolin a ďalší (C-537/03), ako aj rozsudok z 23. 10. 2012 vo veci Marques Almeida (C-300/10), pričom práve vo veci Marques Almeida Súdny dvor výslovne konštatoval, že „členské štáty sú... povinné zabezpečiť, aby zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, ktorá sa uplatňuje podľa ich vnútroštátneho práva, bola krytá poistením v súlade s ustanoveniami všetkých troch vyššie uvedených smerníc.“ (bod 30).

39. Všeobecné súdy konajúce v takých veciach sú preto povinné skúmať možnosť implementácie eurokonformného výkladu prostredníctvom tzv. nepriameho účinku relevantnej únijnej regulácie. Súdny dvor požaduje od vnútroštátnych súdov, aby práve v prípade nespĺnenia povinnosti riadnej transpozície smernice členským štátom vykladali ustanovenia vnútroštátneho práva „v čo najvyššej možnej miere tak, aby mohli byť použité v súlade s cieľmi tejto smernice“ (napr. rozsudok z 13. 07. 2000 vo veci Centrosteeel, C-456/98).

40. Rozhodovacia prax okresných súdov i krajských súdov takto dospela najmä v posledných rokoch k záveru o možnosti a potrebe extenzívneho výkladu pojmu „škoda“ použitého v zákone o povinnom zmluvnom poistení (napr. rozhodnutie KS Trnava sp. zn. 6Co/609/2014, OS Prievidza 7C 69/2011, KS Trenčín sp. zn. 24 Co/368/2010, 20Co 183/2014 a iné...). Ústavný súd SR vo svojom rozhodnutí sp. zn. III.ÚS 666/2016, konštatoval, že pri výklade významu slova „škoda“ je potrebné skúmať nie len úmysel slovenského zákonodarcu, ale dôležitým je aj skúmanie úmyslu úniového zákonodarcu. Ústavný súd zdôraznil povinnosť súdov uplatňovať v rozhodovacej praxi eurokonformný výklad zákonov. Ústavný súd sa stotožnil so súdmi nižšej inštancie, ktoré uplatnili extenzívny výklad pojmu „škoda“ tak, že do tohto pojmu subsumovali aj nemajetkovú ujmu za zásah do osobnostných práv pri dopravnej nehode. K interpretácii poisťovne, že vnútroštátne právo náhradu nemajetkovej ujmy zo zodpovednosti poisteného za škodu neupravuje, Ústavný súd SR vyslovil názor, že ide o argumentáciu, ktorá je účelová a márna.

41. Keďže poisťovne naďalej odmietali a ako je zrejme aj v tomto konaní, stále odmietajú vyplácať z povinného zmluvného poistenia nemajetkovú ujmu, vznikajú ďalšie súdne spory, akým je aj tento. V ostatnej dobe ale jeden z týchto sporov riešil aj Najvyšší súd SR, ktorého rozhodnutie bolo publikované v Zbierke rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SR č. 8/2018 ako judikát č. R 61/2018. (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. 07. 2017 sp. zn. 6 MCdo 1/2016) Tento urobil poslednú bodku v tejto polemike a uzavrel diskusiu, čo by mali poisťovne už konečne akceptovať. Jednoznačne

uviedol, že škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. Najvyšší súd SR v predmetnom judikáte najmä riešil pasívnu vecnú legitimitáciu poisťovne. Najvyšší súd SR jasne a presvedčivo judikoval, že „škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná.“

42. Najvyšší súd SR je rovnako toho názoru, že pojem škoda, ako ho používa zákon o povinnom zmluvnom poistení treba vykladať extenzívne tak, že tento zahŕňa aj nemajetkovú ujmu, ktorá patrí pozostalým obete dopravnej nehody a preto zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobcov musí byť predmetom poistného krytia z povinného zmluvného poistenia. V zmysle vyššie citovaného judikátu Najvyššieho súdu R 61/2018 preto bude na ochranu práv poškodených svedčiť pasívna vecná legitimitácia aj poisťovniam, v ktorých majú škodcovia (vinníci dopravných nehôd, ktorými bolo neoprávnené zasiahnuté do osobnostných práv poškodených) uzatvorené povinné zmluvné poistenie. „Ak by mal platiť výklad pojmu škoda vychádzajúci z textu ZoPZP (gramatický výklad), resp. výklad vychádzajúci výlučne z ustanovení Občianskeho zákonníka o zodpovednosti za škodu, prinášalo by to značné majetkové riziko subjektov zodpovedajúcich za takúto nemajetkovú ujmu, ktoré by v individuálnych prípadoch mohlo viesť aj k ich bankrotu. Zároveň by to však mohlo znamenať aj neistotu pozostalých v tom smere, či im prisúdená náhrada bude aj skutočne poskytnutá, resp. riziko, že v prípadoch insolvenčnej (platobnej neschopnosti) zodpovedného subjektu táto nebude vymožiteľná.“ (pozri bod 13 odôvodnenia).

V predmetnom rozhodnutí najvyšší súd aj vysvetľuje, že prečo nerozhodol vo veľkom senáte, čím bolo aj to, že v čase nasledujúcom po rozhodnutiach NS sp. zn. 4Cdo/168/209 a sp. zn. 3Cdo/301/2012, a zároveň predchádzajúcom rozhodovaní v prejednávanej veci spornú právnu otázku riešil (a tiež vyriešil) ústavný súd. Ten nielenže už vo viacerých ním dosiaľ posudzovaných veciach odmietol sťažnosti poisťovní, namietajúcich porušenie svojich základných práv rozhodnutiami všeobecných súdov, ustáľujúcimi krytie aj nemajetkovej ujmy pozostalých poistením podľa ZoPZP, ale dokonca pri rozhodovaní vo veci sťažovateľky totožnej s podnecovateľkou mimoriadneho dovolania z prejednávanej veci v rámci odôvodnenia uznesenia z 11. 10. 2016 sp. zn. III. ÚS 666/2016 uzavrel (citované z uznesenia), že pojem „škoda“ použitý v zákone č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je ústavne konformným spôsobom interpretovateľný extenzívne tak, že zahŕňa aj nemajetkovú (imateriálnu) ujmu podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti, s cieľom maximálnej možnej miery rešpektovania cieľov relevantnej únijnej regulácie. Takýto záver treba mimo akúkoľvek pochybnosť považovať i za obraznú vnútroštátnu bodku v diskusii na témy 1/ krytia nárokov pozostalých po obetiach dopravných nehôd na náhradu nemajetkovej ujmy povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu a 2/ tzv. pasívnej legitimitácie povinných zmluvných poisťovní v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy pred všeobecnými súdmi. Ústavný súd však vzhľadom na to, že nie je súčasťou systému všeobecného súdnictva, môže zasahovať do výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov všeobecnými súdmi len v prípadoch, keď sa ich výklad vyznačuje svojvôľou a zjavnou neodôvodnenosťou do tej miery, že to má za následok porušenie základného práva alebo slobody (IV. ÚS 574/2013).

43. V zmysle najnovšej, vyššie uvádzanej už ustálenej judikatúry súdy zásadne vykladajú pojem „škoda“ používaný v slovenskom právnom poriadku extenzívne, uplatňujúc eurokonformný výklad právnych predpisov. Pasívna vecná legitimitácia v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy tak svedčí aj poisťovniam. Ak teda chce žalobca, ako subjekt do ktorého osobnostných práv bolo dopravnou nehodou zasiahnuté, zvýšiť vymožiteľnosť svojej pohľadávky na nemajetkovú ujmu, má možnosť žalovať v konaní aj poisťovňu, čo je i v tomto spore. Súd v takom prípade zaviazá na plnenie poisťovňu, ktorá v rámci povinného zmluvného poistenia poistila vozidlo, ktorým vinník dopravnej nehody nepriaznivo zasiahol do osobnostných práv žalobcov. Pritom výklad právnych predpisov by sa pritom nemal obmedzovať iba na gramatický výklad, ale aj je potrebné dbať aj na účel a zmysel právnych predpisov, a preto súd nie je absolútne viazaný doslovným znením zákona, ale sa od neho smie a musí odchyliť, ak to vyžaduje účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť (nález Ústavného súdu ČR sp. zn. 2221/07 z 19. 03. 2008). Takže aj preto je potrebné a nutné vykladať pojem „škoda“ pre účely ZoPZP rozširujúco

tak, že pod neho spadá aj náhrada nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv pozostalých, a teda že aj táto náhrada je predmetom poistného krytia.

44. S poukazom aj na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci Drozdovs C-277/12, smernica rady 72/166/EHS a smernica Rady 84/5/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Nakoľko ZoPZP bol výsledkom transpozície smerníc Európskej únie, ktoré boli nahradené teraz platnou Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16. 09. 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, je pri výklade pojmu škoda pre účely ZoPZP potrebné vychádzať z chápania pojmu „škoda“ v komunitárnom práve. Uvedená smernica síce nedefinuje pojem „škoda“, avšak z jej textu je zrejmé, že pod týmto pojmom rozumie osobnú ujmu a škodu na majetku, resp. používa slovné spojenie utrpenie „ujmy alebo škody“, či používa termíny „akákoľvek ujma alebo škoda“ alebo „akákoľvek škoda“. Komunitárne právo chápe škodu ako majetkovú, tak aj nemajetkovú ujmu, resp. za ujmu považuje majetkovú škodu aj nemajetkovú škodu (pozri napr. rozsudok Súdneho dvora zo 06. 05. 2010 vo veci C-63/09 Axel Walz proti Clickair SA). Aj podľa právnej úpravy poistenia občianskoprávnej zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel v smerniciach (smernica rady č. 72/166/EHS, smernica č. 90/232/EHS, smernica č. 2000/26/ES) sú členské štáty povinné prijať všetky primerané opatrenia zabezpečujúce, aby zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel bola pokrytá poistením s cieľom ochrany poistených strán a potencionálnych obetí nehôd a aby akékoľvek ujmy v oblasti povinného poistného krytia motorových vozidiel nezostali neuhradené. Extenzívny výklad pojmu škoda pre účely ZoPZP je aj ústavne konformný, pretože odstraňuje nerovnováhu medzi poistením pri pracovných úrazoch (§ 94 zák. č. 461/2003 Z. z.) a povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škody spôsobené prevádzkou dopravných prostriedkov. S použitím eurokonformného a ústavne konformného výkladu pojmu „náhrada škody na zdraví“ v § 4 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 4 a § 15 ods. 1 ZoPZP, ako aj s prihliadnutím k samotnému účelu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, z hľadiska zodpovednosti za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vyvolaný prevádzkou motorových vozidiel, sa v rámci náhrady škody odškodňuje aj nemajetková ujma spôsobená pozostalým po obeti dopravnej nehody ako poškodeným, za ktorú možno priznať náhradu v peňažnej forme podľa § 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka, a ktorú v širšom ponímaní treba tiež považovať za škodu na zdraví podľa § 4 ods. 2 písm. a) ZoPZP. Náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka preto tiež spadá do rozsahu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti poisťovne za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla podľa ZoPZP, a preto je aj daná pasívna legitimácia žalovaného 3. na náhradu tejto nemajetkovej ujmy, pričom vo vzťahu k poisťovni ide o špecifické právo poškodeného na výplatu plnenia za poisteného škodcu vo výške a v rozsahu v akom za škodu zodpovedá poistený škodca. Použitím eurokonformného výkladu (Smernica EP a Rady 2009/103/ES zo 16. 09. 2009) pojmov „náhrada škody, škoda na zdraví“ v ust. § 4 ods. 1, 2, 4 a § 15 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a s prihliadnutím k samotnému účelu povinného zmluvného poistenia, z hľadiska zodpovednosti za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vyvolaný prevádzkou motorových vozidiel sa v rámci náhrady škody odškodňuje aj nemajetková ujma spôsobená pozostalým po obeti dopravnej nehody, za ktorú možno priznať náhradu peňažnou formou podľa § 13 Občianskeho zákonníka, ktorú v širšom ponímaní treba považovať za škodu na zdraví podľa § 4 ods. 2 písm. a) zák. č. 381/2001 Z. z. Takáto náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch preto spadá do rozsahu povinného zmluvného poistenia. Eurokonformný, ako i lingvistický výklad, sú v súlade s definovaním pojmov európskym deliktým právom, ktorý chápe škodu na zdraví ako ujmu (zhoršenie) telesného alebo duševného zdravia. Preto nárok z titulu zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zahŕňa aj ujmu v emočnej sfére žalobcov ako poškodených. V kontexte vyššie uvedeného sa javí nadbytočné argumentovať špecifikami dotknutých hmotnoprávných inštitútov vnútroštátneho práva (náhrada škody a náhrada nemajetkovej ujmy) z hľadiska pojmoslovia poškodených osôb a druhovým vymedzením škody na zdraví podľa Občianskeho zákonníka (§ 449 ods. 1). Dôvodom je neprípustne zužujúci výklad pojmu ujma na zdraví (abstrahujúci duševné zdravie človeka). Eurokonformným výkladom oblasti harmonizovanej právom Európskej únie sa preto prinavracia komplexný význam pojmu zdravie a s tým spojené odškodnenie jeho obidvoch zložiek (telesnej a psychickej).

45. Pokiaľ ide o výšku náhrady nemajetkovej ujmy, pre určenie výšky sú rozhodujúce iba kritéria, ktoré sú uvedené v § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Dôkazné bremeno je na žalobcoch.

46. Vychádzajúc z výsledkov vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že v prípade žalobcu v 1. rade ako otca zomrelej S. O. bolo namieste priznať mu pri danom zistenom skutkovom stave sumu náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 9.000 eur, v prípade žalobkyne v 2. rade, ktorá bola matkou S. O., bolo na mieste priznať rovnako sumu 9.000 eur, a tiež v prípade žalobkyne v 7. rade, ktorá bola matkou V.P. bolo na mieste priznať sumu 9.000 eur, namiesto požadovaných 20.000 eur pre každého z nich. Čo sa týka žalobcov v 3., 4., 5. a 6. rade, ktorí sú súrodencami nebohej S. O. a žalobcov v 8., 9. a 10. rade, ktorí sú súrodencami nebohej V.P. až 7. rade, súd má za to, že aj im ako súrodencom v danom konkrétnom prípade vznikol nárok na náhradu nemajetkovej ujmy a bolo im dôvodné ho priznať, avšak pokiaľ ide o dôvodnosť a primeranosť jej požadovanej výšky, za dôvodnú a preukázanú súd v prípade žalobcov v 3., 4., 8. a 9. rade po 4.000 eur pre každého z nich a v prípade žalobcov v 5., 6. a 10. rade po 2000 eur pre každého z nich, namiesto požadovaných 10.000 eur pre každého z nich.

47. Zákon na určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy nestanovuje žiadne medze, tá sa stanovuje v rámci voľnej úvahy súdu, v súlade s princípom spravodlivosti, pričom treba pružne prihliadnuť na najrôznejšie momenty, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo.

48. K otázke, komu patrí náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch Najvyšší súd SR v rozhodnutí 5Cdo/265/2009 z 17. 02. 2011 okrem formulácie všeobecných kritérií naznačil, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy patrí len najbližším príbuzným, manželovi a deťom, a ak ich niet, rodičom. Na strane druhej, Najvyšším súdom formulované všeobecné kritéria vedú k tomu, že okruh oprávnených osôb možno rozšíriť a náhradu nemajetkovej ujmy priznať i v širšom, bližšie nekonkretizovanom okruhu príbuzných osôb. Je vecou úvahy súdu, akého okruhu osôb sa má vyššie uvedené odškodnenie týkať. Aj z judikatúry možno vysledovať, že by to mali byť iba osoby, ktoré boli so zomrelým pred jeho smrťou vo veľmi úzkych rodinných, ekonomických a spoločenských väzbách. Medzi také osoby v konkrétnych okolnostiach veci môžu patriť aj vnuci, či vnučky zomrelého (pozri napr. rozsudok Krajského súdu v Nitre sp.zn.9Co/267/2016).

49. Pokiaľ ide o výšku požadovanej náhrady, súd v súlade s ustálenou súdnou praxou za kritériá na ktoré treba prihliadať považuje tie, ktoré zosumarizoval už Ústavný súd ČR v rozhodnutí I. ÚS 2844/14 zo dňa 22. 12. 2015. Ten v bode 53 citovaného rozhodnutia ako okolnosti, ktoré je treba skúmať na strane poškodeného uviedol, a) intenzitu vzťahu žalobcu so zomrelým, b) vek zomrelého a pozostalých, c) otázka hmotnej závislosti pozostalého na usmrtenej osobe, d) prípadné poskytnutie inej satisfakcie“. Následne v bode 54 odôvodnenia za okolnosti, ktoré treba skúmať na strane zodpovednej osoby (pôvodca zásahu) označil „a) postoj žalovaného (ľútosť, náhrada škody, ospravedlnenie apod.), b) dopad udalosti do duševnej sféry pôvodcu - fyzickej osoby, c) jeho majetkové pomery, d) miera zavinenia, ev. miera spolu zavinenia usmrtenej osoby“.

50. Uvedenými kritériami sa súd riadil aj v tu posudzovanej veci. Súd pri určovaní výšky náhrady prihliadal jednak na závažnosť ujmy, ale aj na okolnosti, za ktorých ku škode došlo. Súd prihliadol na to, čo vyplýva z výsledkov dokazovania v rámci trestného konania a síce na skutočnosť že ujma bola spôsobená žalovaným v 1. rade z nedbanlivosti, ten svoju vinu hneď uznal, svoje konanie úprimne oľutoval, viedol pred spáchaním skutku riadny život a pričínil sa o nahradenie majetkovej a inej škody, bola zistená jedna priťažujúca okolnosť, nakoľko spáchal viac trestných činov. Na hlavnom pojednávaní poprosil poškodených o odpustenie. Pri vedení vozidla nebol pod vplyvom akejkoľvek omamnej látky, dobrovoľne sa opakovane podrobil dychovým skúškam. Odsúdenie vodiča je v zmysle zásad práva takisto istou satisfakciou poškodených, v tu súdnej veci však nie dostatočnou.

51. Súd pri rozhodnutí v prvom rade prihliadol na to, že neexistujú žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali záver o spoluzavinení nebohých na dopravnej nehode. Tieto nič neporušili, nakoľko znalec z odboru cestná doprava skonštatoval, že maloletí chodci sa pohybovali po ceste v čase nehodového deja správne. Nie je tak namieste absolútne žiadne krátenie sumy primeranej náhrady z dôvodu, ktorým by bolo spoluzavinenie poškodených.

52. Súd opakovane pripomína, že náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch nie je náhradou za život, pretože žiadna suma súdom priznaná nie je dostatočná vzhľadom na spôsobenú ujmu ani na to aby nahradila život človeka. Jej účelom a zmyslom je zmiernenie následkov vzniknutej ujmy, táto má umožniť tzv. „citové obveselenie“. Táto nemá byť zábezpekou, zdrojom obživy ani náhradou príjmu (nejde o náhradu za vdovský dôchodok a podobne). Pri smrti blízkej osoby žiadna suma, ani vysoká ani nízka nemôže byť dostačujúcim ekvivalentným prostriedkom ochrany osobnosti v takomto prípade. Napriek tomu súd musí na základe určitých objektivizovateľných kritérií určiť jej primeranú výšku.

53. Súd je toho názoru, že nie je nič horšie, ako keď rodičia „prežijú“ svoje dieťa. V dôsledku tragickej smrti dcér pri dopravnej nehode došlo k nesmierne závažnej ujme spočívajúcej v strate milovaného dieťaťa, čím sú žalobcovia do budúcnosti ochudobnení o rodinný život. O intenzite vzťahu žalobcov v 1., 2. a 7. rade ako rodičov s ich nebohými dcérami svedčí tá skutočnosť, že boli neustále v kontakte, nakoľko obe dcéry žili so svojimi rodičmi a súrodencami v spoločnej domácnosti, a obe nebohé, tak S. O. bola odkázaná vzhľadom svoj vek na výživu a starostlivosť svojich rodičov, žalobcov v 1. a 2. rade, rovnako nebohá V.P. vzhľadom na svoj vek bola odkázaná na starostlivosť a výživu žalobkyne v 7. rade.

54. Žalobcovia tvorili s nebohými fungujúce rodinné spoločenstvo s dobre vyvinutými sociálnymi a citovanými väzbami, v dôsledku nečakanej smrti pretrvávajú pocity nervozity, úzkosti, smútku, zúfalstva a šoku. Stratili možnosť viesť s nimi súkromný život a sú od ich smrti ochudobnení o sféru prirodzených vzťahov s jedným z najbližších rodinných príslušníkov. Protiprávnym konaním žalovaného v 1. rade prišlo k tak nezvratnej deštrukcii týchto medziľudských väzieb, tvoriacich základ a rámec súkromného života žalobcov a tým k zásahu do ich osobnostných práv. Vzniknutá trauma je zo života žalobcov fakticky neodstrániteľná.

55. Poškodené v čase smrti mali, a to S. 12 rokov a V. 13,5 roka, boli žiačkami základnej školy, nemali vážnejšie zdravotné problémy, viedli bezstarostný život dospievajúcich dievčat a ako najstaršie z detí pomáhali svojim rodičom pri starostlivosti o mladších rodičov, nakoľko obe pochádzali z viacpočetných rodín. Žalobca v 1. rade v čase smrti dcéry S. mal 33 rokov, žalobkyňa v 2. rade v čase smrti dcéry S. mala 31 rokov, žalobkyňa v 3. rade, sestra S. mala 11 rokov, žalobca v 4. rade, brat S. mal 9 rokov, žalobkyňa v 5. rade, sestra S. mala 7 rokov, žalobca v 6. rade, brat S. mal 5 rokov a žalobkyňa v 7. rade, matka V. mala 33 rokov, žalobkyňa v 8. rade, sestra V. mala 15 rokov, žalobkyňa v 9. rade, sestra V. mala 2 roky a žalobca v 10. rade, brat V. mal 7 rokov.

56. Poškodená S. O. v čase smrti žila v spoločnej domácnosti so svojimi rodičmi a súrodencami. Z výsluchu žalobcov v 1. a 2. rade vyplýva, že dcéra bolo mladé zdravé dievča, ktoré si plnilo školskú dochádzku, pomáhalo v domácnosti a so starostlivosťou o súrodencov, najmä čo sa týka prípravy do školy, keďže bola prvorodená. V dôsledku smrti dcéry vznikla nenapraviteľná, nezvratná ujma, za ktorú primeraná náhrada nemajetkovej ujmy je nižšej sume ako žiadali, a to výške po 9.000 eur pre každého z rodičov. Podľa názoru súdu už táto suma zohľadňuje všetky relevantné okolnosti tak na strane poškodenej, pôvodcu zásahu (nedbanlivosť, odsúdenie, oľutovanie a podobne), ako aj z hľadiska intenzity vzťahu žalobcov v 1. a 2. rade k svojej dcére. Zároveň súd žalobcami požadovanú sumu znížil, nakoľko o dcéru prišli vo veku, keď na ňu ešte neboli žiadnym spôsobom úplne odkázaní, či už finančne alebo starostlivosťou. Takto určená výška náhrady nemajetkovej ujmy v súčte predstavujúca sumu 18.000 eur podľa názoru súdu zodpovedá závažnosti vzniknutej ujmy a okolnostiam, za ktorých k porušeniu práva došlo berúc do úvahy druhý najbližší rodinný vzťah (po manželskom vzťahu). Náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch, na ktorú žalobcom v 1. a 2. rade vznikol nárok, môže prispieť k zmierneniu vzniknutého stavu, uvedené je napokon aj jeho zmyslom. Je nepochybné, že nečakaným, šokujúcim úmrtím ich dcéry došlo k závažnému zásahu do práva na ochranu osobnosti spočívajúcu v obmedzení ich súkromného a rodinného života. Smrťou dcéry žalobcov v 1. a 2. rade bola narušená celistvosť rodiny. Následky tohto činu sú trvale neodstrániteľné a ochudobnenie v citovej oblasti je nenapraviteľné. Už samotná ujma - smrť sama osebe odôvodňuje priznanie finančného zadostučinenia a je nepochybné, že presný finančný ekvivalent za ľudský život nie je možné určiť. Rovnako možno skonštatovať, že vykonávanie dokazovania ohľadne následkov, ktoré spôsobili smrť blízkeho a milovaného človeka je nadbytočné, pretože bez akýchkoľvek pochyb, že už samotným úmrtím došlo k tak závažnému zásahu do práv na ochranu osobnosti život.

57. Pokiaľ ide o nároky žalobcov v 3. a 4. rade, a 5. a 6. rade, jedná sa tu o súrodencov nebohej S. O.. Súd sa v prvom rade zaoberal otázkou, či vzhľadom na daný stupeň príbuzenstva je namieste

priznanie náhrady nemajetkovej ujmy aj im, pričom dospel k záveru, že v danom prípade áno, nakoľko sa jedná o súrodencov, ktorí žili v jednej domácnosti, avšak nie v nimi požadovanej výške. Súd za primeranú a všetkým vyššie uvedeným kritériám zodpovedajúcu sumu považoval sumu po 4.000 eur pre žalobcov v 3. a 4. rade a sumu po 2.000 eur pre žalobcov v 5. a 6. rade. Pri vykonanom znížení prihliadol najmä na to, že žalobcovia v 3. a 4. rade boli súrodencami nebohej, a boli vo veku 11 rokov a 9 rokov. Boli teda vo veku vzájomne blízkom, keďže nebohá S. mala 12 rokov, preto boli medzi nimi úzke vzájomné citové väzby. No zároveň neboli na ňu odkázané ani výživou, ani starostlivosťou, keďže túto zabezpečovali výlučne rodičia. Čo sa týka žalobcov v 5. a 6. rade, títo sú taktiež súrodencami zomrelej, avšak títo boli vo veku 7 a 4 roky, teda títo boli podstatne mladší a teda aj ich vzájomný vzťah sa pestoval a trval kratšie, pričom ani oni neboli od nebohej odkázaní na jej starostlivosť a výživu. Niet dôvodov spochybňovať, že náhlou, nezavinenou a nečakanou smrťou najstaršej sestry týchto žalobcov aj u nich došlo k nezvratnej a nenahraditeľnej ujme. Strata člena rodiny ako spoločenstva je neodčiniteľnou ujmu, ktorá postihuje všetkých členov rodiny. Náhla, neočakávaná a cudzou osobou zavinená smrť blízkej osoby môže vzhľadom na vzájomné úzke, pevné, sociálne a morálne, citové a kultúrne väzby predstavovať vážnu nemateriálnu ujmu pre rozvíjanie a napĺňanie osobnosti postihnutej fyzickej osoby. Tieto závery sú pritom všeobecne známe, prirodzené a očakávané. Náhrada nemajetkovej ujmy aj týmto žalobcom v 3., 4., 5. a 6. rade v danom prípade preto zodpovedá zásadám pre jej priznávanie, ktorými sú aj zásada slušnosti a požiadavka morálnej správnosti, ktorá je predovšetkým požiadavkou spravodlivosti a je spôsobilá naplniť podstatu danej kompenzácie. Súd opätovne pripomína, že na smrti poškodenej S. O., nemala táto najmenší podiel viny. Preto aj im bolo namieste priznať im náhradu, avšak podľa názoru súdu, vzhľadom na ich vek, vek poškodenej a stupeň príbuzenstva, len vo výške po 4.000 eur žalobcom v 3. a 4. rade a po 2.000 eur žalobcom v 5. a 6. rade. Nebolo namieste priznať plnú sumu požadovanej náhrady práve preto, lebo neboli preukázané také výnimočné okolnosti, ktoré by to odôvodňovali. Preto nebol dôvod na priznanie nimi požadovanej výšky náhrady, t. j. sumy po 10.000 eur každému. Na druhej strane všetky ostatné skutočnosti sú pre týchto žalobcov v 3., 4., 5. a 6. rade spoločné a rovnaké, keďže sa jedná o súrodencov zomrelej. Súd je názoru, že bolo namieste v danom prípade diferencovať výšku náhrady medzi jednotlivými súrodencami zomrelej, a to s poukazom na vek zomrelej a ich vek, nakoľko vekovo starší súrodenci, ktorí boli blízko veku zomrelej, mali bližší vzťah, ako súrodenci mladší, kde bol väčší vekový rozdiel. Do samotnej výšky tej sumy náhrady, ktorá bola priznaná súd premietol všetky skutočnosti na ktoré treba prihliadať a aj tie, ktoré boli namietané.

58. Rovnako súd pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy postupoval aj v prípade žalobcov v 7. až 10. rade, ktorí boli príbuznými nebohej V.P., ktorá bola dcérou žalobkyne v 7. rade a sestrou žalobcov v 8. až 10. rade. Poškodená V.P. v čase smrti žila v spoločnej domácnosti so svojimi rodičmi a súrodencami. Po dopravnej nehode rodičia nežijú v spoločnej domácnosti a všetku starostlivosť o mal. deti zabezpečuje iba žalobkyňa v 7. rade. Z výsluchu žalobkyne v 7. rade vyplýva, že dcéra bolo mladé zdravé dievča, ktoré si plnilo školskú dochádzku, pomáhalo v domácnosti a so starostlivosťou o súrodencov. V dôsledku smrti dcéry vznikla nenapraviteľná, nezvratná ujma, za ktorú primeraná náhrada nemajetkovej ujmy je nižšej sume ako žiadala, a to výške 9.000 eur pre žalobkyňu v 7. rade. Ako súd uviedol v bode č. 64 tohto rozsudku už táto suma zohľadňuje všetky relevantné okolnosti tak na strane poškodenej, pôvodcu zásahu (nedbanlivosť, odsúdenie, oľutovanie a podobne), ako aj z hľadiska intenzity vzťahu žalobkyne v 7. rade k svojej dcére. Aj v tomto prípade taktó určená výška náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 9.000 eur podľa názoru súdu zodpovedá závažnosti vzniknutej ujmy a okolnostiam, za ktorých k porušeniu práva došlo berúc do úvahy druhý najbližší rodinný vzťah (po manželskom vzťahu). Náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch, na ktorú žalobkyňa v 7. rade vznikol nárok, môže prispieť k zmierneniu vzniknutého stavu, uvedené je napokon aj jeho zmyslom. Je nepochybné, že nečakaným, šokujúcim úmrtím jej dcéry došlo k závažnému zásahu do práva na ochranu osobnosti spočívajúcu v obmedzení ich súkromného a rodinného života. Smrťou dcéry žalobkyne v 7. rade bola rovnako narušená celistvosť rodiny. Následky tohto činu sú trvale neodstrániteľné a ochudobnenie v citovej oblasti je nenapraviteľné. Už samotná ujma - smrť sama osebe odôvodňuje priznanie finančného zadosťučinenia a je nepochybné, že presný finančný ekvivalent za ľudský život nie je možné určiť. Rovnako možno skonštatovať, že vykonávanie dokazovania ohľadne následkov, ktoré spôsobili smrť blízkeho a milovaného človeka je nadbytočné, pretože bez akýchkoľvek pochyb, že už samotným úmrtím došlo k tak závažnému zásahu do práv na ochranu osobnosti život.

59. Pokiaľ ide o nároky žalobkyň v 8. a 9. rade, a 10. rade, jedná sa tu o súrodencov nebohej V.P. Aj tomto prípade súd skúmal, či vzhľadom na daný stupeň príbuzenstva je namieste priznanie náhrady nemajetkovej ujmy aj im, pričom dospel k záveru, že v danom prípade áno, avšak nie v nimi

požadovanej výške. Súd za primeranú a všetkým vyššie uvedeným kritériám zodpovedajúcu sumu považoval sumu po 4.000 eur pre žalobcov v 8. a 9. rade, a sumu 2.000 eur pre žalobcu v 10. rade. Pri vykonanom znížení prihliadol najmä na to, že žalobcovia v 8. a 9. rade boli súrodencami nebohej, a boli vo veku 15 rokov a 11 rokov. Boli síce vo veku vzájomne blízkom, keďže nebohá V. mala 13 rokov, preto boli medzi nimi úzke vzájomné citové väzby, no neboli na ňu odkázané ani výživou, ani starostlivosťou, keďže túto zabezpečovali výlučne rodičia. Čo sa týka žalobcu v 10. rade, tento je taktiež súrodencom zomrelej, avšak tento bol vo veku 7 rokov, teda bol podstatne mladší a teda aj ich vzájomný vzťah sa pestoval a trval kratšie, pričom ani on nebol od nebohej odkázaný na jej starostlivosť a výživu. Rovnako ako súd uviedol v bode č. 65 tohto rozsudku, niet dôvodov spochybňovať, že náhlou, nezavinenou a nečakanou smrťou sestry týchto žalobcov aj u nich došlo k nezvratnej a nenahraditeľnej ujme. Strata člena rodiny ako spoločenstva je neodčiniteľnou ujmov, ktorá postihuje všetkých členov rodiny. Náhla, neočakávaná a cudzou osobou zavinená smrť blízkej osoby môže vzhľadom na vzájomné úzke, pevné, sociálne a morálne, citové a kultúrne väzby predstavovať vážnu nemateriálnu ujmu pre rozvíjanie a napĺňanie osobnosti postihnutej fyzickej osoby. Tieto závery sú pritom všeobecne známe, prirodzené a očakávané. Náhrada nemajetkovej ujmy aj týmto žalobcom v danom prípade preto zodpovedá zásadám pre jej priznávanie, ktorými sú aj zásada slušnosti a požiadavka morálnej správnosti, ktorá je predovšetkým požiadavkou spravodlivosti a je spôsobilá naplniť podstatu danej kompenzácie. Súd opätovne pripomína, že na smrti poškodenej nemala táto najmenší podiel viny. Preto aj im bolo namieste priznať jej náhradu, avšak podľa názoru súdu, vzhľadom na ich vek, vek poškodenej a stupeň príbuzenstva, len vo výške po 4.000 eur žalobcom v 8. a 9. rade a po 2.000 eur žalobcovi v 10. rade.

60. I keď na rozdiel od právnych úprav v niektorých iných štátoch naša právna úprava nestanovuje paušálne sumy náhrad, každý prípad je potrebné posudzovať individuálne, v konkrétnych jeho súvislostiach a okolnostiach, predsa len vzhľadom na princíp právnej istoty v právnom štáte a platnú zásadu v zmysle ktorej všeobecné súdy sú povinné zohľadňovať svoju vlastnú rozhodovaciu činnosť, a teda v súlade s ústavným princípom rovnosti všetkých subjektov v právach rozhodovať v určitých medziach v tom zmysle, aby v porovnateľných veciach nedochádzalo k zásadným, neodôvodniteľným rozdielom, súd príkladom z porovnateľných vecí uvádza, že rozsudkom Okresného súdu Nitra sp. zn. 14C/287/2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9Co/267/2016 zo dňa 11. 05. 2016 bola maloletému vnukovi zomrelého priznaná suma 3.000 eur, rozsudkom Okresného súdu Trnava sp. zn. 21C/15/2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 9Co/130/2017 bola žalobkyni v 1. rade ktorá naraz pri dopravnej nehode stratila dcéru vo veku 5 rokov a matku vo veku 54 rokov priznaná suma za obe 8.000 eur (4.000 eur + 4.000 eur), žalobcovi v 2. rade za smrť jeho maloletej dcéry suma 4.000 eur a žalobcovi v 3. rade za smrť sestry a babky sumu 4.000 eur a 3.000 eur, spolu 7.000 eur (pri 50 % zavinení starej matky na nehode), či rozsudok Okresného súdu Bardejov sp. zn. 5C/103/2011, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 8Co/33/2016, ktorým bola 38 ročnej manželke zomrelého a jeho dvom maloletým deťom žijúcim s ním pred smrťou v spoločnej domácnosti a odkázaných na neho výživou priznaná suma každému 7.000 eur. Z komplexnejšieho prehľadu spracovaných rozhodnutí súdov SR vo veciach náhrady nemajetkovej ujmy pozostalým obsiahnutom v Bulletine Slovenskej advokácie číslo 9/2017 spracovaného autorom JUDr. Róbert Šorl, PhD. v rámci článku náhrada nemajetkovej ujmy (bolestné za smútok) pozostalého príbuzného, stav a východiská, vyplýva, že sumy tam prisúdených náhrad v rôznych veciach, pri rôznej miere prípadného spoluzavinenia zomrelého sa pri manželoch, súrodencoch a rodičoch (nebol tam prípad týkajúci sa vnúčať) pohybovali na úrovni od 2.000 eur až do desiatok tisícov eur v závislosti na konkrétnych okolnostiach prípadu.

61. Zároveň súd sa nestotožnil s argumentáciou zástupcu žalovaného v 2. rade, že priznaný invalidný dôchodok je finančným ekvivalentom za poskytnutú traumu, nakoľko účelom invalidného dôchodku je zabezpečiť poistencovi príjem v prípade poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v dôsledku dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu poistenca. V danom prípade však predmetom konania bol nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, a to z titulu ochrany osobnosti po dopravnej nehode, ktorý je finančným zadosťučinením za vzniknutú traumu.

62. Na základe všetkého uvedeného súd v tu posudzovanom prípade a jeho konkrétnych okolnostiach žalobe žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy vyhovel v rozsahu uvedenom vo výroku rozsudku. Nad sumy priznané súdnym rozhodnutím žalobu zamietol. Žalovaných zaviazal k subsidiárnemu plneniu tak, že plnením jedným zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého zo žalovaných.

Žalobcovia preukázali vecnú pasívnu legitímáciu oboch žalovaných a poisťiteľ vykonávajúci povinné zmluvné poistenie zodpovednosti má rovnaké postavenie ako priamy škodca a prevádzkovateľ vozidla, a žalobcovia sa môžu domáhať a žiadať plnenie aj samostatne tak od škodcu ako aj od poisťovateľa, plnenie môžu však dostať iba raz a takúto subsidiaritu súd vyjadril v rozhodnutí tak, že zaviazal oboch žalovaných na plnenie žalobcom, ale s tým, že v rozsahu plnenia jedným zo žalovaných zaniká povinnosť druhého zo žalovaných. V prípade plurality zodpovedných subjektov na náhradu nemajetkovej ujmy, ak poškodení mali nárok na náhradu nemajetkovej ujmy voči zodpovednému subjektu a súčasne na totožné plnenie súčasne nárok z iného dôvodu voči poisťovateľovi, nebolo možné žalovaným v 1. a 2. rade uložiť povinnosť solidárneho plnenia ako to navrhovali žalobcovia (rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5Co/133/2016, NS ČR sp. zn. 25Cdo 499/2002, sp. zn. 25Cdo/464/2000).

63. Na plnenie súd v súlade s ust. § 232 ods. 3 CSP určil žalovaným lehotu 15 dní od právoplatnosti rozsudku, keďže žalobcovia v žalobe žiadali plnenie v tejto lehote, dlhšej ako je zákonná lehota 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

64. Čo sa týka výroku o trovách konania, podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo (§ 255 ods. 2 CSP).

Všetci žalobcovia v základe nároku boli plne úspešní, rozhodnutie o výške nároku záviselo len od úvahy súdu, preto súd priznal každému zo žalobcov nárok na náhradu trov konania proti žalovaným v rozsahu 100 % z im prisúdenej sumy, ktorý sú žalovaní povinní im splniť spoločne a nerozdielne. K tomu podporne pozri napr. Veľký komentár k Civilnému sporovému poriadku - Števíček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H.Beck, 2016 k § 255 CSP, cit. „Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo) alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti“. Obdobne v tejto súvislosti pozri napr. rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 9Co/130/2017.

Súd je toho názoru, že v prípadoch keď rozhodnutie o výške plnenia závisí len od úvahy súdu, pričom súčasne neuplatňuje sa žalobcom výška plnenia v zjavne nedôvodnej výške, predstavujúcej šikanózný výkon práva, motivovanej len snahou o navýšenie trov konania a nie záujmom na spravodlivom usporiadaní veci nemožno od žiadneho žalobcu spravodlivo očakávať aby sa presne „trafil“ do úvahy súdu pokiaľ ide o výšku plnenia. Preto je namieste priznať plnú náhradu trov konania ak bol žalobca v základe plne úspešný aj vtedy, ak čo do výšky bol úspešný len v časti. I keď Civilný sporový poriadok nemá ustanovenie totožné s ust. § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku účinným do 30. 06. 2016, ktoré bolo priamym zákonným podkladom pre to, aby aj v prípade len čiastočného úspechu mohla byť priznaná plná náhrada trov konania, ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu, vyššie uvedené závery právnej teórie a praxe svedčia o tom, že ani v podmienkach novej procesnej úpravy niet dôvod na ustúpenie od takého záveru. To je aj názor tunajšieho súdu. Úvaha súdu sa tu týkala skutkových okolností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie o výške priznaného plnenia, nie čo do základu uplatneného nároku. Pričom tak ako tomu bolo aj v zmysle § 142 ods. 3 O. s. p., tak aj v súčasnosti podľa ust. § 255 ods. 2 CSP v spojení s čl. 3 a čl. 4 ods. 2 CSP sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta v takom prípade vypočíta a určí len z výšky súdom priznaného plnenia.

65. O výške náhrady trov konania rozhodne súd v súlade s ust. § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník a rovnako samostatným uznesením súd v súlade s § 2 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch rozhodne o povinnosti zaplatiť súdny poplatok za žalobu vzhľadom na zákonné oslobodenie žalobcov od tejto povinnosti a vzhľadom na § 14 ods. 4 zákona o súdnych poplatkoch podľa ktorého v konaní podľa tohto zákona koná a rozhoduje vyšší súdny úradník a sudca v konaní koná a rozhoduje o sťažnostiach proti rozhodnutiam vyššieho súdneho úradníka.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.